

konec leta, ne prinese njihov sinček nobenega darila domu; potem dolžijo starši učitelja krivice in pristranosti (Parteilichkeit) in kričijo, da je strah. Ali se tudi zdaj ne bo tako godilo, kadar slišijo, da so pri skušnjah ali med letom drugi otroci pohvaljeni, njihovi pa grajani? Pri vsem tem pa še velja tukaj, da starši, kateri tako sodijo svoje otroke, nimajo pravega zapopadka o izreji otrok, nimajo prave ljubezni do otrok.

Svetujejo po tem modri Salamoni, naj se napravi šolska bukvarnica za denarje, kateri so se porabili za šolska darila, da odstranijo vgovor, kateri trdi, da šolsko darilo ostane učenca v veden spomin, ter pravijo, da tudi tako lahko dobivajo učenci knjige v roke, katere so se jim dozdale v šoli darovale. Vendar da ne bom predolg, še rečem samo edino: knjiga, ktera se mi je v šoli, kakor otroku podarila, mi ostane v veden spomin, ni z veseljem jo še starček v roke vzame, ter misli nazaj na svoja otročja leta, se spominja na nedolžno veselje, katero je užival, in ravno to ga dostikrat pripravi, da zvesteje božje in državne zapovedi spolnuje. Za to pa rečem vsem, katerim je mar za uk otrok, za šolo, iz lastnih moči, iz lastnih denarjev kupite pridnim šolarjem darila in storite jim veselje, da bodo se v mladosti radi in veliko učili.

Izpod Ptuja 20. junija 1868. Kakor za gotovo vemo, se napravlja v Celju novo učiteljsko društvo. Prebira družstvena pravila v načrtu nahodimo v njih dobro snov za vrli in temeljiti napredek v učiteljstvu. Poseben ozir se jemlje tudi na narodno i muzikalno življenje pristopnikov, ter na nekdanjo zdato podpiranje učiteljskih vdov in sirot. Vse dobro in lepo. — Novo društvo namerjava pridobiti si družbenikov iz vseh krajev stirske Slovenije. Ta misel je zelo vabljiva, in namen društva za obstanek in zvišanje učiteljskega stanu jako važen. Celje je tudi oziroma lege skoraj sredina štirsko-slovenskih krajev, dohod tje, pospešen po železnicih, malo težaven, mesto tedaj za občne učiteljske skupščine celo pripravno. Če ravno po takem na vspešnem in dobrem napredku namenjenega društva nikakor ne dvojimo, vendar se nam zdi to početje za porabno učiteljsko življenje premalo prikladno, ker bi se namreč oddaljeni učitelji pogostih rednih zborov zavoljo pomankanja časa ter redkosti denarjev vdeleževati ne bi mogli.

Občne skupščine morejo tudi pretresovati le skupne, občne zadeve, a ne vtegnejo se spuščati v razlaganje ino porabno obdelovanje posameznih predmetov; ravno to pa je za napredovanje učiteljev naj potrebnejše delo. Po našem razumenju je učiti. društva pravi namen ta, — uriti se vzajemno ter podpirati slabše učitelje manj s teorijo, nego z djansko učbo v raznih šolskih vednostih; — in to izvrševati je mogoče le v pogostih shodih. Bilo bi tedaj dobro osnovati učiteljsko društvo tudi v ožih krogih naše slovenske domovine.

Za vzhodno podravsko okrajino labodske vladikovine se nam zdi Ptuj v ta namen naj pripravniše mesto. Učitelji sosedje se shajajo v svojih gospodarskih ter drugih poslih v Ptuj navadno po četrtkih; lahko bi se tedaj vtemeljil redni mesečni shod, darovali bi nekaj uric vzajemnim pogovorom o šolskih predmetih, a potem opravili svoja posebna opravila brez posebnega truda in brez razrednih potroškov, — v občnih zadevah pa bi združili se en ali dvakrat v letu z celjsko skupščino.

Geslo zdanjega časa je: „Naprej!“ — Naprej tedaj učitelji, a ne samo z besedo, nego tudi z djanjem. Pomislimo, kaj se nam je doslej vse očitalo, — ter združimo se k vzajemnemu poduku.

Dušno življenje ne trpi prenehanja. Učenik, nehavši se učiti nastopi rakovo pot in nehati bi moral tudi — učiti.

Učenik blizo Ptuja.

Iz Ormuža. Tudi pri nas se je začelo narodno gibanje, če ravno imamo sila nemškutarjev. Akoprem naše mestice le peščico narodnjakov broji, vendar se je, kar imamo naj več Ljutomerski čitalnici zahvaliti, vnel narodni duh pri kmetih; spoznali so, da jim ni le prosta volja ampak dolžnost v narodnosti napredovati. Dne 22. p. m. sebrala se je obilna množica narodnjakov pri gospodu S. Vrli mož Sč. narodno zastavo v roki drže nas je kaj pridno z krepkimi besedami navduševal. Govorilo se je, da bomo napravili veselico, to pa še pred tremi ali štiremi tedni ni mogoče, ker se protivniki zmijom v to reč mešajo; ne vem kaj neki jim ta stvar glavo tere, mi je vendar v miru pustimo, ali če bodo še tako svoje sile napinjali groze se, da nam bodo

bele suknje oblekli, mi se tega neustrašimo, težili bomo vkljub vsemu nasprotovanju in nastojali, da naša veselica v kratkem beli dan zagleda.

V. R.

Velika nedelja 30. junija 1868. D. P. Pišem ti danes prelubi „Slov. Gospodar“ prav žalostne reči in sicer tri nesreče, katere so se pred nekimi dnevi pripetile. — Predzadnjo nedeljo t. j. 21. t. m. je padla ena žena tak nesrečno 6 sežnjevisoko iz črešnje, da si je zlomila obe roki, se na glavi tako pobila, da bodete težko obe oči ozdreveli, in se tudi notrajno presula, zdravnik trdi, da bo ji pomagano.

Nekemu posestniku v Krčevini pri Ormužu je tresilo v stanovanje v sredo (24. t. m.) zvečer ter mu hram vničilo; pri požaru so se tri otroci nevarno spekli; živina je bila oteta, razun ene svinje.

Pekarski učenec v Ormužu je ravno ta dan se kopaje utonol; truplo še se do zdaj ni našlo.

Ljubo mi bo prihodnjič veselejše reči naznaniti.

Od sv. Jakoba v Slov. goricah (adresa podučiteljev radgonskega okraja). Ravno kar sem dobil addresso podučiteljev radgonskega okraja, koje so poslali okrajnemu zastopu s tem namenom, da okrajni zastop interpelira visoki deželni in državni zbor, da se vendar enkrat ljudski učitelji sploh, osobito pa podučitelji v gmotnem oziru povzdignejo.

Hočem tedaj ovo addresso v „Slov. Gospodarju“ od stavka do stavka preresetavati.

Rekli so: „V naših časih se mnogo govori in piše o povzdigi ljudskih šol. Ponavljajoči ukazi velejavajo učiteljem, da se naj vedno bolj in bolj izobražujejo in da si marljivo oskrbljujejo za uk pripravnih knjig, pedagoških časnikov itd.“

Učitelji sploh zadostujejo tem tirjatvam po svoji moči a le prepičlo plačilo, ki je podučiteljem iz kakih 30, 40 ali 60 gld. po nestanovitnih dohodkih primerjeno, komaj zadosti obutvi, a ne pa ostalim potrebam podučiteljskega življenja.“

O tem stavku moram reči, da so g. g. podučitelji živo pokazali svojo nadlogo. Gotovo je, da potrebujejo za uk pripravnih knjig, detovodskih pa tudi drugih časnikov, ako hočejo zmožni biti svojemu težavnemu poklicu; kajti v pripravišću niso se še dovolj izurili za učiteljstvo. Kako pa si bodo siroteji oskrbeli podučnih knjig, ako le toliko dohodkov imajo, da si komaj obutev priskrbijo. Je li to mogoče v ustavni Avstriji? —

Dalje pravi addressa: „So pa tudi podučitelji, koji nimajo nobenih stanovitnih dohodkov ter še zraven tega s svojim, privatno tedaj težko zasluženim denarjem za telesni živež skrbeti morajo.“

Podučitelje prestavlja sicer ordinariat s dekretom a njihove dohodke določi le vsakteri nadučitelj od primerka do primerka (von Fall zu Fall) ter je kot pri poslih po diktatorski ustanovi.“

Gotovo je, da nekteri podučitelji res nimajo nobenih stanovitnih dohodkov, nego morajo o šolskih praznikih z vrečo na hrbtu od koč do koč zrna prositi in zraven tega marsiktero grenko in debelo požreti, ker se očituje jim, da nimajo pravice baročiti po fari.

Je li res, da bi ustavna Avstrija kot mogočna, krasna bogata in od Boga s vsemi darovi blagoslovljena ne mogla svojih naj potrebnjših, rečem naj potrebnjših služajev dostojno in pravično plačevati in rediti? Mili nam Bože!

To deželnim in državnim našim poslancem v pretres.

(Konec prihodnjič.)

Politični ogled.

Državni zbor je 24. prt. m. svoje seje končal, predmeti, katere so poslanci ali vlada, ali odbori v zbornico prinesli, so namreč končani. Kar pa je ljudstvo v prošnjah podalo, se je izročilo vladi, naj ona stori z njimi, kar hoče. — Vsled prošnje, pogorelega mesta Ibbs se je izreklo načelo, da se posameznim pogorelcem ne more davati pomoč iz državne blagajnice.

Ministerstvo je prosilo J. veličanstvo, naj bi smel za zdaj drž. zbor prenehati do 1. septembra. Med tem bodo zborovale delegacije na Dunaju in okoli 20. avgusta bodo sklicani deželni zbori. J. veličanstvo je to dovolilo.

Gospodsk. zbornica je potrdila celo zbirko postav, katere ji je poslala zbornica poslancev in sicer več del brez vsakega besedovanja.

Cesar je bil z knezom Aversperg-om v Pragi, pravi se zastran blagoslovanja mosta, drugi pa mislijo, zastran porazumljenja s Česko opozicijo. G. Beust pa je tudi došel v Prago in je z Palacky-jem in dr. Rieger-jem govoril, pa tudi cesar je z českimi narodnimi voditelji govoril in po tem se je celo napočil glas, da bosta grof Leo Thun in dr. Rieger na Dunaj poklicana, če bosta? — Vse to pa kvari nemškimi liberalcem apetit in jim jemlje spanje; popada je hudi strah, da se morebiti že danes poruši sistema, ktere obstoj še se je večer po celem svetu neporušljiv razglaševal. Vsikdar, kedar se kaka osebnost cesarju bliža, o kateri se misli, da je zdajni sistemi nasprotna, gre po celi vrsti liberalnih časnikov trepetanje in klic strahu in stisk, da se grozi nevarnost sistem. Resnično, če se že liberalci bojijo, da bode upliv posameznih osebnosti njihov sistem porušil, kažejo zadosti jasno, da so samo na pesek zidali. —

Česki listi pa še dozdej celo nič ne pravijo niti o dognanem niti o početem porazumljenju in česke zadeve so morebiti dalje odmaknene, kakor so bile pred cesarjevim obiskom, ker voditelji českega naroda niso se in se ne bodo za las odmeknoli od programa, ki je v državnoopravnem obziru program vsega českega naroda. Da še je do porazumljenja zlo daleko, se naj bolj vidi iz tega, kar pravijo uradni časniki, da je vlada namreč omenila, da ona česke nasprotna prirekanja za zdaj niti dovoliti ne more niti noče, pri tem se je tudi česki opoziciji svetovalo, naj zmerneje nastopa, ker drugače bo vlada poprijela ostre naredbe in če bi demonstracije napredovale, bo poprijela tudi nenavadne naredbe in morebiti tudi suspendirala neke ustavne postavne. — Zdj se na Českem suspendira častnik za častnikom, dobiva pravdo vrednik za vrednikom in se prepovedavajo ljudski zbori, — in to bi bila pot k porazumljenju s Čehi?

V ogerskem parlamentu je zdaj bilo o samih dačah govorjenje, posebno mnogo se je besedovalo o solini dači, stvar je vendar že dognana. Zdj se pretresuje postava tabakovo.

Hrvaška regnikolarna deputacija bo se tudi težko z Ogrji porazumela, ker Ogrji se brez Reke nočejo pogoditi, Hrvati pa je nočejo in ne morejo dati.

Iz vse Srbije dobajajo telegrami, ki izrekajo željo, da ostane knjezovina pod vlado Obrenovičev, Belgrad je teh istih misli, tako tudi vlada.

V Belgradu se je 27. prtl. meseca začela končna razprava pravde knjezovmorstva. Zatoženi so: Ljuba Radovanović, Kosta Radovanović, Lazar Marić, Simon Nenađević, Zjaka in Pavel Radovanović, Stanoje Rogić, Bogosov Petrović, Athanas Athanacković, Vidoje Ivković, Hasa Jelović, Blagoje Petković in Ljubomir Tadić. Preiskavna pisma dokazujejo, da je bila zarota na korist knjeza Peter Karagjeogjeviča. Po tem ko so se zapisani izrekli obtožencev prebali in jih osebnost dokazala, se je začelo izpitovanje. Marić, Rogić in Tadić so svojo krivnjo taki obstali. Odvetnik Pavel Radovanović, ki je že prej naj bolj obširno vse povedal in obstal, je to tudi javno potrdil. On pravi, da je po vsi sili hotel svoje tri brate od tega čina odvrti, ko mu to vendar ni bilo mogoče ni hotel svojih bratov zapustiti. — Misli se, da bo cela razprava v treh danih končana. Tudi konzuli so bili pri razpravi.

V Meksiki je spet nastal veliki punt.

Novičar.

21. pretl. meseca je bil veliki tabor na bregu Bezdezi, pri katerem se je sošlo 14.000 ljudi. Došlo je mnogo društev in banderij iz vseh strani z lepo okinčanimi banderi. — Za predsednika je bil izvoljen po skupnem klicu g. knjez Rudolf Taxis; za podpredsednika pa g. Mattus. Predsednik je naj prej govoril o spravi Čehov s Nemci, kar se je slednjim posebno zlo dopadlo. Dr. Gabler je tudi govoril o spravi Čehov s Nemci in med drugimi tudi o samooskrbovanju, ko je vendar to omenil, ma je c. okrožni glavar odtegnol besedo. Ravno tako tudi g. Sedlaček-u, ko je omenil historično pravo, Sedlaček še je vendar dalje govoril in ko je še enkrat omenil historično pravo, je c. komisar tabor razpustil. Se ve da je to napravilo velik hrup med zbranimi in odbor tabora je soper to protestiral. Knjez Taxis je vendar tabor sklenol in ljudstvo se je mirno razšlo pevaje „Hej Slovani“.

Svitli cesar je bil 21. pretl. meseca v Pragi pri blagosloavljanju novega mosta, ki nosi cesarjevo ime. Prašanje je

samo, ali ima tudi to cesarsko potovanje kak politični pomen ali ne in ali bo kak dober sad prineslo? Če se spolnijo jih pravične želje, bo gotovo bolje tudi za nas druge Slované.

Pravda soper grof Chorinsky-ga je v Monakovem dovršena in je grof spoznan za krivega, da je pripomogel k umoru svoje žene in je obsojen na 20 let v težko ječo.

„Triglav“ je dobil tiskovo pravdo, zaradi sostavka v 25. št. „Deutsch-Liberalen“ in bode končna razprava 2. julija.

Vredništvo „Slov. Glasnika“ daja naznanje, da bo izhajal v kratkem spet lepoznavski list in sicer po zmožnejši (?) roki vredovan. — Prosi tudi, naj bi se mu plačali zaostanki za „Glasnik“, „Cvetje“ in „Cvetnik“.

12. t. m. se bode zvečer slovesno odprla nova čitalnica v „Rožani“. Bog daj srečo in dobro rast mladorojenki!

23. prtl. meseca ob 5 uri zjutra je došel dozdevni vladar Milan Obrenović v Belgrad; pričakovala ga je velika množina ljudi, ko je iztopil iz ladje, so ga sprejeli naj viši deželni uradniki in častniki in zastopniki mestnih društev. „Živio“, klica je bilo zadosti! „Volksfreund“ je prinesel nagovor svetega očeta do svojih kardinalov od besede do besede. Sv. Oče so popolnoma zavrgli vrške postavne in so vsled svoje apostolske oblasti, kot papež izrekli, da so postavne na vekomaj neveljavne. — Da je to na Dunaju strašen hrup napravilo kaže naj bolj to, daje, kakor se pravi, minister g. Giskra pri ministerski seji predložil, naj se pošljejo papeževemu poslancu na Dunaju potni listi. — Predlog vendar ni obveljal.

Iz hrvaškega Primorja se piše, da je tamo suša vse žito vzela, da namreč semena ne dobijo. Pred 20 dnevi je bilo sicer malo deža, ali kaj to koristi, ker je zdaj pa velika suša, Pred kratkim jim je tudi huda burja mnogo kvara napravila v vinogradih. Če še jim Bog vzeme vino, jim ostane samo beraška palica.

Tržna cena

pretekli teden.

	V Varaždinu	V Mariboru	V Celju	V Ptuj
	fl. k.	fl. k.	fl. k.	fl. k.
Pšenice vagan (drevenka)	4 50	5 40	5 90	5 80
Rži	3 —	3 60	3 60	3 25
Ječmena	2 80	3 35	3 80	—
Ovsa	1 70	2 15	2 10	2 10
Turšice (kuruze) vagan	2 90	3 35	3 10	3 20
Ajde	3 —	3 10	3 50	2 80
Prosa	3 —	3 —	3 20	—
Krompirja	1 60	1 40	1 30	—
Govedine funt	— 22	— 25	— 24	— 25
Teletine	— 20	— 27	— 22	— 25
Svinjetine črsteve funt	— 28	— 26	— 24	— 25
Drv 36" trdih seženj (Klafter)	10 —	—	8 —	10 —
„ 18" „	—	5 30	—	—
„ 36" mehkih „	6 —	—	5 50	7 —
„ 18" „	—	3 50	—	—
Oglenja iz trdega lesa vagan	— 80	— 60	— 50	— 50
„ „ mehkega „	— 60	— 50	— 45	— 40
Sena cent	1 60	1 20	— 75	1 —
Slame cent v šopah	1 10	1 10	— 65	— 90
„ „ za steljo	— 90	1 —	— 60	— 60
Slanine (špeha) cent	40 —	36 —	34 —	38 —
Jajec, pet za	— 10	— 12	— 12	— 10

Cesarski zlat velja 5 fl. 50 kr. a. v.

Ažijo srebra 112.75.

Narodno drž. posojilo 63.—

Loterijske srečke.

V Trstu 24. junija 1868: 43 84 59 62 89

Prihodnje srečkanje je 8. julija 1868.

Listnica vredništva.

G. T. v Brežcah. Kako je to, da še nam niste poslali govora g. dr. Srnce pri naši tiskovi pravdi. Prosim vas pošljite, kajti čitatelji že poprašujejo po njem. G. F. K. v Llaševcih. Vaše dopise smo dobili in je bomo ob času ponatisnoli, kolikor bo mogoče. Spis o zapuščini g. ž. pr. s. k. ne bo tiskan, ker ž njim nič ne opravimo, treba se glasiti pri dotičnih uradih. Z Bogom!

Oglas.

Prodajalnica dišečega, tvarilnega in barvenega blaga v Mariboru sprejema

učenca

kmetiškega stanu, ki je naj manj 14 let star, je obiskoval jedno leto realno šolo in je v besedi in pismu zmožen slovenskega in nemškega jezika. Drugo se izve pri vredništvu: „Slov. Naroda“.